

علوم و فنون ادبی ۱

۱- کدام موارد از ویژگی‌های «نثر» در عهد سامانی محسوب می‌شود؟

- الف) در عهد سامانی نثر هم مانند شعر پارسی رواج یافت و کتاب‌هایی به زبان «دری» پدید آمد.
ب) در عهد سامانی، ایرانیان به زبان‌های فارسی، پهلوی، عربی آثار فراوان پدید آوردند.
پ) نثر این دوره ساده و روان است و به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد.
ت) آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در نثر این دوره رایج شده است.

۱) ب - ت ۲) الف - پ ۳) الف - ت ۴) ت - پ

۲- متن زیر برگزیده‌ای از کدام اثر ادبی است و مربوط به کدام دوره می‌باشد؟

«هرگاه که جامه از کتف برداشتی، خلق را به جادوی چنان نمودی که این دوازده‌هست و ازین قیل، مردمان از او بترسیدندی و عرب او را ضحاک گفتند...»

- ۱) شاهنامه ابومنصوری، سامانیان
۲) هزار و یک شب، ساسانیان
۳) تاریخی بلعمی، سامانیان
۴) یادگار زریران، اشکانیان

۳- کدام گزینه درباره ادبیات «قرن چهارم هجری» نادرست است؟

- ۱) قرن چهارم هجری، دوران غلبه، رواج و ارائه آداب و رسوم ملی ایرانیان بود.
۲) قرن چهارم، دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود.
۳) پایه‌های حماسه‌های ملی به زبان فارسی در این قرن گذاشته شد.
۴) ترقی این دوره با دانشمند بزرگی چون ابوعلی سینا آغاز شد و با شاعر بی‌ظنیری مانند فردوسی ادامه یافت.

۴- شعر غنایی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم با کدام شاعران، قوت و استحکام یافت؟

- ۱) رودکی - شهید بلخی ۲) فرخی - رودکی ۳) منوچهری - فرخی ۴) رودکی - کسایی مروزی

۵- سراینده کدام بیت «غلط» معرفی شده است؟

- ۱) تا رنج تحمل نکنی، گنج نبینی / تا شب نرود صبح پدیدار نباشد (سعدی)
۲) عجب نیست از گل که خندد به سروی / که در این چمن پای در گل نشیند (صائب)
۳) خلوتم چراغان کن، ای چراغ روحانی / ای ز چشمه نوشت، چشم دل چراغانی (شهریار)
۴) بلم آرام چون قویی سبکبار / به نرمی بر سر کارون همی رفت (توللی)

۶- در کدام بیت همه آرایه‌های «تشبیه، استعاره، ایهام تناسب و حس آمیزی» یافت می‌شود؟

- ۱) پای خوابیده به فریاد نگردد بیدار / بند با عاشق بیدل چه تواند کردن
۲) از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر / یادگاری که در این گنبد دوار بماند
۳) بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار / نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت
۴) هر کاو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید / در رهگذر باد نگهبان لاله بود

۷- آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱) بیستون بر سر راه است مباد از شیرین / خبری گفته و غمگین دل فرهاد کنید (تلمیح - تناسب)
۲) آن همه ناز و تنعم که خزان می‌فرمود / عاقبت در قدم باد بهار آخر شد (استعاره - تضاد)
۳) دلم خانه مهر یارست و بس / از آن می‌نگنجد در آن مهر کس (حسن تعلیل - جناس همسان)
۴) تو سرو جویباری، تو لاله بهاری / تو یار غمگساری تو حور دلربایی (تشبیه - واج‌آرایی)

۸- همه واژه‌ها در بیت زیر آرایه ایهام یا ایهام تناسب دارند؛ به جز:

«خسرو آن است که چون ملک وصال دریافت / لعل شیرین تو را دید و شکر گرد آورد»

- ۱) خسرو ۲) شیرین ۳) شکر ۴) وصال

۹- کدام الگو درباره ساختار هجای کشیده، درست است؟

- ۱) صامت + صامت + دو صامت یا بیش‌تر ← U
۲) صامت + مصوت کوتاه + دو صامت ← U
۳) صامت + مصوت بلند + مصوت کوتاه ← U
۴) صامت + مصوت کوتاه + صامت ← U

۱۰- تعداد هجاها در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) بی کرانه (۲) انتخابات (۳) آتشفشان (۴) نافرجام

۱۱- در عبارت زیر، چند «مصوت» به کار رفته است؟

«وزن آشکارترین ابزار موسیقایی شعر است.»

- (۱) پانزده (۲) شانزده (۳) هفده (۴) هجده

۱۲- تعداد «صامت‌ها» و «مصوت‌های کوتاه» زبان فارسی در کدام گزینه درست آمده است؟

- (۱) ۲۹ صامت و ۶ مصوت کوتاه
(۲) ۲۹ صامت و ۳ مصوت کوتاه
(۳) ۲۳ صامت و ۳ مصوت کوتاه
(۴) ۲۳ صامت و ۶ مصوت کوتاه

۱۳- مفهوم کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) همدمی چون نیست پیداء، راز پنهان خوش‌تر است / محرمی چون نیست حاصل مُهر بهتر بر دهان (خاموشی و سکوت)
(۲) آه از این گردون کم‌فرصت که با این دستگاه / در ضیافت خانه‌اش ننشست مهمانی درست (فانی بودن دنیا)
(۳) اگر هوشمندی به معنی گرای / که معنی بماند نه صورت به جای (اهمیت عقل)
(۴) گرچه تقلید است استون جهان / هست رسوا هر مقلد ز امتحان (ملامت تقلید)

۱۴- مفهوم کنایی روبه‌روی همه ابیات درست هستند، به جز:

- (۱) گل بی‌خار اگر بود در این خارستان / دامنی بود که از صحبت مردم چیدند (عزلت و گوشه نشینی)
(۲) در درون آتشین صد راز دارم سر به مُهر / آه دودآلود خواهد گفت یک یک بی‌سخن (فاش شدن راز عشق)
(۳) خار از چه جان بکاهد گل عذر آن بخواهد / سهل است تلخی می در جنب ذوق مستی (تحمل سختی عشق)
(۴) بی‌زبانی می‌گشاید بندهای سخت را / در قفس طوطی ز منقار سخنگوی خود است (طالب هم‌زبانی)

۱۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی / ز بامی که برخاست مشکل نشیند
(۲) از گوشه بامت سر پرواز ندارم / ای کاش که مرغ دلم از بال و پر افتد
(۳) چو وحشی مرغ، از قید قفس جَست / دگر نتوان به داستان، پای او بست
(۴) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه بامی که پریدیم پریدیم